

door zijn assistenten en oud-assistenten, aan hem gewijd.

Destijds waren de mogelijkheden van het laboratoriumonderzoek en van andere bijkomstige onderzoeksmethoden nog zeer beperkt. In de jaren twintig vond de hysterosalpingografie in SCHELLEKENS een enthousiaste aanhanger. Ten aanzien van de anesthesie, die jarenlang in handen was van verpleegsters en assistenten, verscheen uit zijn kliniek de eerste Nederlandse publikatie omtrent een nieuw intraveneus toe te dienen narcoticum, het Evipan-Na.

SCHELLEKENS was vooral een begaafd clinicus. Zijn gedegen theoretische kennis, zijn grote klinische ervaring en zijn bewonderenswaardige technische bekwaamheid vormden de garantie dat zijn patiënten een voor die tijd optimale behandeling kregen.

Ook aan de opleiding van de toekomstige artsen heeft hij veel zorg besteed. Honderden co-assistenten uit Leiden mochten in zijn kliniek de praktijk van ons vak leren.

SCHELLEKENS is verschillende jaren lid geweest van de Vertrouwenscommissie, tegenwoordig het Concilium van de Nederlandse Vereniging voor Verloskunde en Gynaecologie. Hij was altijd een trouw bezoeker van de vergaderingen dezer vereniging. Hij mengde zich echter zelden in het debat, vermoedelijk als gevolg van zijn aangeboren bescheidenheid.

Reeds in de eerste wereldoorlog bleken zijn sympathieën uit te gaan naar de geallieerden. Hij werkte toen gedurende enkele maanden in het Rode Kruis-Ziekenhuis te Parijs, opgezet door BIERENS DE HAAN. Het wekt dan ook geen verwondering, dat hij gedurende de bezetting behoorde tot de organisatoren van het Haagse artsenverzet van het Medisch Contact.

SCHELLEKENS was een diepgelovig christen. De recente ontwikkeling op het gebied van de medische ethiek, speciaal die op het gebied van de vrouwenarts, konden bij hem niet op een onverdeelde sympathie rekenen.

Zijn vroegere patiënten, medewerkers en oud-leerlingen zullen hem altijd met gevoelens van dankbaarheid blijven gedenken. Hij ruste in vrede.

Rotterdam, juli 1977
Heerlen,

A. J. M. DUYZINGS
TH. J. VAN SANTE

Overleden. KAREL GEORGE BRÜHL, arts, op de leeftijd van 56 jaar (4 juli 1977), Amsterdam.

BEVORDERD TOT DOCTOR IN DE GENEESKUNDE: Te Leiden R. E. NIKKELS op proefschrift *Basaalmembraandikte van spiercapillairen bij diabetes mellitus. Een onderzoek bij verschillende stadia van diabetes en een vergelijking met het fluorescentieangiogram van de retina.*

Bevorderd tot arts. Te Groningen mw. Y. C. J. BROUWER, mw. A. VAN BELLE-HEIDEMANN, H. VAN HOUTEN, mw. J. BETLEM-JEPMA, W. OOMKES, P. B. VAN PUTTEN, G. SLAGTER, J. F. C. VAN ULDEN, A. VOGT en J. F. B. WEBER, T. WEVER; te Leiden mw. E. K. FOGELBERG, F. J. BRANDWIJK, M. T. F. CHIN TJON JOE, mw. M. E. VAN DE ENDE, J. J. E. VAN EVERDINGEN, I. J. HAVELAAR, D. W. KOOPMAN, mw. R. M. LAGERBERG, J. A. C. VAN LIER, mw. C. M. MARIS, J. M. MATHOT, mw. W. M. NAGELSMIT, T. A. REILER, mw. N. J. M. NIEUWENHUYZEN KRUSEMAN-SMIT, mw. A. C. VAN DE VELDEN, J. A. VERHAGE, W. J. S. VRIESENDORP en R. J. WYBENGA.

VERENIGINGSVERSLAGEN

(De redactionele verantwoordelijkheid voor vorm en inhoud berust bij de secretaris van de desbetreffende vereniging)

Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie

452e Vergadering gehouden op 2 oktober 1976 in het Academisch Ziekenhuis Sint Radboud te Nijmegen

VOORZITTER: PROF. DR. J. JANSSENS

J. L. MASTBOOM, T. K. A. B. ESKES en J. DE HAAN (Nijmegen), *Overzicht moedersterfte en perinatale sterfte 1975 in het Sint Radboud Ziekenhuis te Nijmegen*

Het geval van moedersterfte betreft een 29-jarige vrouw lijdende aan spinale spieratrofie (type Kugelberg-Welander). Grav. I: ab. incompl. (7 wk.). Grav. II: gemelli. Toxicose vanaf 29 wk. Partus 37 wk.: dochter 2050 g (vacuüm), dochter 1940 g (forceps). Ontslag: 11 dagen post partum. Thuis 21 dagen post partum plotseling overleden door arachnoïdale bloeding. Dit is geen verloskundige sterfte.

Hoewel de perinatale sterfte in 1975 een laagtepunt lijkt te bereiken, zal men bij de beoordeling van dit gegeven in acht moeten nemen dat dit promillage slechts op een periode van één jaar betrekking heeft. In dit jaar waren het verloskundig beleid alsook de perinatale bewakingsmogelijkheden niet afwijkend van de jaren 1973 en 1974. Toekomstige gegevens over volgende jaren zullen eerst definitieve conclusies toelaten. Onder de 18 overleden kinderen (WHO) bevonden zich 4 kinderen bij wie de sterfte waarschijnlijk vermijdbaar zou zijn geweest, indien de prenatale zorg nauwkeuriger was uitgevoerd en (of) een beter gebruik was gemaakt van de aanwezige diagnostische en bewakingsmogelijkheden. Onder de in 1975 perinataal gestorven kinderen bevinden zich 3 ge-